

Klargøring af datamaterialer til udlån

Dansk Data Arkiv modtager hvert år mange datamaterialer fra forskningen. I tre ud af fire tilfælde giver forskerne forhåndstilladelse til, at datamaterialet kan udlånes til andre.

En vigtig del af arbejdet i DDA er at gøre disse datamaterialer fuldt analyseklare både teknisk og indholdsmæssigt set. Forberedelsen af data til nye analyser kalder vi også for 'oparbejdning'. Oparbejdningen sker i prioriteret rækkefølge ud fra datamaterialets skønnede genanvendelsespotentiale.

På bagsiden af dette nyhedsbrev kan du se hvilke datamaterialer i vores beholdning, der er mest efterspurgt blandt DDA's brugere. På midteropslaget præsenterer vi som vanligt eksempler på nye analyseklare datamaterialer.

På vores hjemmeside www.sa.dk/dda kan du læse mere om oparbejdning i DDA, og du kan bestille datamaterialer. Her kan du også tilmelde dig vores abonnementservice, hvis du ønsker at modtage DDAInfo i elektronisk form fremover.

Lone Bredahl, redaktør

Ny aftale med Socialforskningsinstituttet

DDA og Socialforskningsinstituttet (SFI) har hen over sommeren aftalt en ny procedure for arkivering af SFI's undersøgelser. Begge parter har interesse i et fast samarbejde om afleveringen af datamaterialer til DDA.

SFI har i den forbindelse afleveret mere end halvtreds datamaterialer, de fleste fra undersøgelser, der er gennemført i 1990'erne og i starten af dette årti, men der er også data fra undersøgelser tilbage i tresserne, og der er flere datamaterialer på vej.

Vi glæder os til at præsentere de mange undersøgelser nærmere her i nyhedsbrevet i takt med, at de bliver klar til udlån!

Eksempler på nye datamaterialer fra Socialforskningsinstituttet

DDA-nr. 8711	Befolkningens tidsanvendelse, 2001
DDA-nr. 6336	Børn som respondenter i surveys, 1999
DDA-nr. 16595	Forløb af unge født 1983 og 1984, 2004
DDA-nr. 9665	Hørehæmmedes problemer, 2001
DDA-nr. 18457	Kontanthjælpsmodtageres gæld til det offentlige, 2005
DDA-nr. 15600	Kortlægning af den frivillige sektor i Danmark, 2004
DDA-nr. 11897	Langvarigt sygefravær og arbejdsmarkedstilknytning, 2002
DDA-nr. 10182	Lederes sociale engagement, 2001
DDA-nr. 14380	Pardannelsesmønstre, etniske minoriteter, 2003
DDA-nr. 16190	Slægtsplaceringer (KABU), 2004

Nye analyser af eksisterende data

Datamaterialer i Dansk Data Arkiv udleveres til forskere og studerende, der anvender data til nye analyser. Nye analyser betyder, at der stilles nye spørgsmål til data og dermed, at potentialet i data udnyttes yderligere. I søgekataloget på vores hjemmeside www.sa.dk/dda findes beskrivelser af alle vores datamaterialer. Vi udleverer data i ønsket format, fx SPSS eller SAS, pr. e-mail eller på CD-ROM efter fremsendelse af bestillingsblanket.

Nye materialer *Datamaterialer klar til analyse*

Det Danske Tvillingregister

Det Danske Tvillingregister er et af verdens ældste tvillingregistre. Det rummer registreringer af mere end 150.000 tvillinger født i Danmark efter 1870 fordelt på fire registerdele. Datamaterialerne fra foreløbig fem undersøgelser baseret på Tvillingregistret er arkiveret og gjort analyseklare i DDA.

Et eksempel er *Omnibus '94*-undersøgelsen. Den blev gennemført i 1994 for at belyse den relative betydning af arv og miljø for udvikling af en række sygdomme og helbredsmæssige forhold hos yngre tvillinger. Undersøgelsen blev desuden brugt til at identificere en nærmere afgrænset studiepopulation til opfølgende undersøgelser. Data baserer sig på spørgeskemaer udsendt til tvillinger født i perioden 1953-1982.

I spørgeskemaet blev der bl.a. stillet spørgsmål om diabetes, astma, gigt, epilepsi, migræne, tarm-lidelser, anorexi, rygmerter, overvægt, frugtbarhed, fysisk aktivitet, rygning og kost samt familieforhold, uddannelse og arbejde. Der er fortsat mange analyse-muligheder i disse data. F.eks. kan der analyseres på årsagssammenhænge mellem udvalgte helbeds- og sygdomsvariable, eller man kan teste hypoteser om sammenhænge mellem adfærdsvariable (f.eks. rygning) og helbred – for blot at nævne et par eksempler.

Reference: Kirsten Ohm Kyvik, Det Danske Tvillingregister.

Kontaktperson i DDA: Lone Bredahl

DDA-nr	18501
Materiale	Spørgeskema
Tidspunkt	1994
Størrelse	34.076 respondenter/149 variable

Andre analyseklare datamaterialer fra Det Danske Tvillingregister

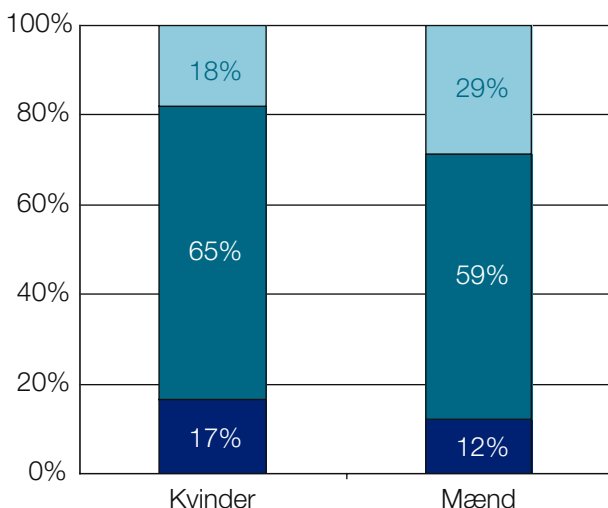
Udvikling af insulinresistens-syndromet og abdominal adipositas og hermed associerede kardiovaskulære risikofaktorer (GEMINAKAR) 1997-2000. Datamaterialet indeholder dels svar på spørgeskemaspørgsmål om sygdomme, helbred, livsstil og sociale forhold, dels kliniske/ fysiske målinger af bl.a. glukosetolerance, fedttolerance, kondition, hjerteaktivitet, højde, vægt og blodtryk. Data er indhentet fra raske tvillingepar. (DDA-nr. 19637)

Tvillingeundersøgelsen 1966. Datamaterialet indeholder svar fra tvillinger på spørgeskemaspørgsmål om helbredsmæssige forhold, specielt hjertekarsygdomme og luftvejsproblemer samt livsstilsfaktorer som rygning og alkoholforbrug. Undersøgelsen har været anvendt i en række studier i 1990'erne. I den forbindelse blev datamaterialet digitaliseret til dets nuværende form. (DDA-nr. 19635)

Sessionsregistret over danske tvillinger 1949-1992. Datamaterialet indeholder oplysninger om navn, fødested, højde og vægt samt lighedsoplysninger i forhold til medtvilling for samtlige danske tvillinger, der har været på session i perioden. Materialet har hidtil primært været anvendt til identifikation af tvillinger. (DDA-nr. 19634)

Mellemkohorten i Det Danske Tvillingregister (tvillinger født 1931-1952), 1996-2002. Datamaterialet identificerer så vidt, det var muligt, alle danske tvillinger født i 1931-1952. Materialet rummer oplysninger om fødselsvægt, forældres fødselsdato og levestatus, forældres alder ved død og lighed med medtvilling for de personer, der blev identificeret som tvilling. (DDA-nr. 19636)

Selvopfattet fysisk form i forhold til jævnaldrende

I spørgeskemaet måles respondenternes fysiske form gennem et batteri af spørgsmål. Afslutningsvist stilles bl.a. spørgsmålet „Hvordan mener du din fysiske form er i sammenligning med dine jævnaldrende?“. Figuren viser frekvensfordelingen for besvarelsene opdelt på køn for den del af respondenterne, der på interviewtidspunktet var mindst 18 år (25.132 personer). Som det kan ses, føler en stor del af de mandlige respondenter sig i bedre fysisk form end deres jævnaldrende. Dette giver naturligvis anledning til fortolkningsspørgsmål, bl.a. om respondenterne udelukkende har sammenlignet sig med deres eget køn, eller om de har sammenlignet sig med jævnaldrende i det hele taget.

HCPB-kohorten 1964-2004

DDA-nr	14919
Materiale	Spørgeskema; registrering
Tidspunkt	1964-2004
Størrelse	33.271 respondenter/296 variable

Hovedstadens Center for Prospektive Befolkningsundersøgelser, i daglig tale HCPB, er et formaliseret samarbejde mellem forskerne bag tre store sundhedsvidenskabelige befolkningsundersøgelser: de såkaldte Glostrup-undersøgelser, Østerbro-undersøgelsen og Copenhagen Male Study.

HCPB-kohorten er en database, der er oprettet for at udnytte de emne-, variabel- og metodemæssige sammenfald, der er i de tre undersøgelser.

De to førstnævnte undersøgelser er baseret på et tilfældigt udvalg af indbyggere i veldefinerede områder

Generation Happy 2005

DDA-nr	19349
Materiale	Spørgeskema
Tidspunkt	2004
Størrelse	1168 respondenter/227 variable

Ungdomsårene og teenageårene er år i bevægelse. Her er store dele af ens liv løbende til forhandling, personlighedens grænser afprøves, og en masse modsætninger håndteres. Hvem, som ikke selv er teenager, ved, hvordan det er at være teenager i dagens Danmark? Forskerne bag Generation Happy-undersøgelsen ved det – næsten. Nu er der også mulighed for at bestille datamaterialet til nye analyser fra DDA.

Generation Happy er et studie i danske teenagers hverdagsliv, værdier og livsfortolkning anno 2005. Undersøgelsen er gennemført af Rie Frilund Skårhøj og Søren Østergård fra Center for Ungdomsstudier og Religionspædagogik med det formål at kaste lys over teenagelivet i Danmark.

Elever fra 7. - 9. klasse, dvs. aldersgruppen 13-16-årige er blevet spurgt om deres fritidsaktiviteter, værdier, tro, forbrug og fællesskabsformer m.m. Respondenterne fordeler sig over hele landet.

Reference: Rie Frilund Skårhøj, Center for Ungdomsforskning og Religionspædagogik. Kontaktperson i DDA: Lone Bredahl

af Storkøbenhavn, mens den tredje baserer sig på interviews med mandligt ansatte på 14 københavnske arbejdspladser. HCPB-kohorten indeholder de data fra de tre undersøgelser, der repræsenterer sammenlignelige variable. Variablene er harmoniseret, så HCPB-kohorten indeholder ét stort homogent datamateriale.

Databasen indeholder både svar på spørgeskemaspørgsmål og registreringer af fysiske målinger. Interesserede kan bl.a. bruge datamaterialet til at undersøge ryge- og alkoholvaner eller analysere fysisk aktivitet, lungefunktion, blodtryk, kolesteroltal, højde og vægt. Materialet indeholder derudover en lang række personlige baggrundsvARIABLE deriblandt køn, alder, bopæl, uddannelse og social klasse.

Reference: Thorkild I. A. Sørensen, H:S Institut for Sygdomsforebyggelse og Gorm Boje Jensen, H:S Hvidovre Hospital. Kontaktperson i DDA: Heidi Wittendorff Jensen

Emner af størst interesse		
	Dreng	Piger
1	Kærlighed	Kærlighed
2	Sex	Fred i verden
3	Fred i verden	Sundhed
4	Sundhed	Mode
5	Retfærdighed i verden	Retfærdighed i verden
6	Mode	Børnemishandling
7	Terror i verden	Lighed ml. mennesker
8	Lighed ml. mennesker	Terror i verden
9	Børnemishandling	Sex
10	Jordens oprindelse	Menneskets skabelse

Emner af mindst interesse		
	Dreng	Piger
18	Om Jesus har levet	Samfund og politik
19	Biblens troværdighed	Arbejdsløshed
20	Abort	Biblens troværdighed

Eleverne blev bl.a. bedt om at krydse af, hvor interesseret de var i tyve forskellige emner. Hvert emne blev målt på en 4-punkt-skala fra „Slet ikke interesseret“ til „Meget interesseret“. Tabellen viser en opstilling af emnerne fordelt på drenge og piger, baseret på en rangordning af den gennemsnitlige score i hver gruppe. Sammenligninger af de numeriske gennemsnit viser, at der er størst absolut forskel på den gennemsnitlige interesse blandt drenge og piger for emnerne mode, abort, børnemishandling og sex ($p < 0,000$).

Mest udlånte studier *DDA's Top 20*

Titel	
1.	Valgundersøgelsen 1998 (DDA-nr. 4189)
2.	Valgundersøgelsen 1994 (DDA-nr. 2210)
3.	Valgundersøgelsen 1990 (DDA-nr. 1564)
4.	Valgundersøgelsen 2001, hovedundersøgelsen (DDA-nr. 12516)
5.	Valgundersøgelsen 1984 (DDA-nr. 772)
6.	Valgundersøgelsen 1988 (DDA-nr. 1432)
7.	Valgundersøgelsen 1987 (DDA-nr. 1340)
8.	Valgundersøgelsen 1981 (DDA-nr. 529)
9.	Valgundersøgelsen 1979 (DDA-nr. 287)
10.	International værdiundersøgelse, 1981-84, 1990-93 og 1995-97 (DDA-nr. 6898)
11.	International værdiundersøgelse, 1999 (Danmark) (DDA-nr. 5837)
12.	Valgundersøgelsen 1973 (DDA-nr. 8)
13.	Valgundersøgelsen 1977 (DDA-nr. 166)
14.	Valgundersøgelsen 1975 (DDA-nr. 16)
15.	For- og eftervalgsundersøgelsen 1971 (DDA-nr. 7)
16.	International værdiundersøgelse, 1999-2001 (DDA-nr. 16480)
17.	Ungdomsforløbsundersøgelsen, 1968-1992 (DDA-nr. 2273)
18.	De danske partimedlemmer, 2000 (DDA-nr. 14069)
19.	Holdninger til flygtninge og indvandrere, 1993 (DDA-nr. 4151)
20.	Demokrati fra neden, 1998 (DDA-nr. 6300)

Dansk Data Arkiv udlåner hvert år flere hundrede datamaterialer til forskere og studerende til nye analyser samt til undervisningsbrug.

I vores elektroniske søgekatalog kan du søge datamaterialer efter titel, DDA-nr., emne, årstal, institution og forsker, og du kan vælge udelukkende at søge blandt analyseklare datamaterialer med fri adgang.

DDA's Top 20 over mest udlånte datamaterialer de seneste fem år (2001-2005).

DDA*Info*

Nyhedsbrev fra Dansk Data Arkiv

Udgiver DANSK DATA ARKIV
Islandsgade 10, DK-5000 Odense
Tlf: +45 6611 3010
Telefax +45 6611 3060
e-mail mailbox@dda.sa.dk

Internet <http://www.sa.dk/dda/>
ISSN 0105-3272
Redaktør Lone Bredahl
Produktion Erik Steenstrup Dyhr
Tryk Lito Tryk Svendborg

DDA er landsdækkende arkiv for edb-læsbare forskningsmaterialer med relevans for en bred vifte af politiske, sociale, økonomiske, historiske og medicinske fag.

Sammen med Rigsarkivet, landsarkiverne i København, Odense, Viborg og Åbenrå samt Erhvervsarkivet i Århus er DDA en del af Statens Arkiver.

